

## Soins infirmiers 19 Geestelijke gezondheid en neuropsychologie



- Herken symptomen van schizofrenie, psychotische stoornissen en ernstige psychische aandoeningen
- Communiceer effectief met cliënten die hallucinaties, wanen of verwarring ervaren
- Ondersteunen van cliënten met een verstandelijke beperking en neuroontwikkelingsstoornissen (bijv. Rett-syndroom)
- schizofrenie, psychose, hallucinaties, wanen, verstandelijke beperking, Rett-syndroom, crisissignalen

<b>De schizofrenie</b>	<i>(La schizophrénie)</i>	<b>Rustig blijven (kalmeren)</b>	<i>(Rester calme (apaiser))</i>
<b>De psychose</b>	<i>(La psychose)</i>	<b>Reageren op aanwijzingen</b>	<i>(Réagir aux indications)</i>
<b>De hallucinatie</b>	<i>(L'hallucination)</i>	<b>Iemand geruststellen</b>	<i>(Rassurer quelqu'un)</i>
<b>De waning</b>	<i>(Le délire)</i>	<b>In kaart brengen (symptomen)</b>	<i>(Cartographier (les symptômes))</i>
<b>De verstandelijke beperking</b>	<i>(La déficience intellectuelle)</i>	<b>Behandelplan opstellen</b>	<i>(Élaborer un plan de traitement)</i>
<b>Het Rett-syndroom</b>	<i>(Le syndrome de Rett)</i>	<b>Verwijzen naar gespecialiseerde zorg</b>	<i>(Orienter vers des soins spécialisés)</i>
<b>Het crisissignaal</b>	<i>(Le signal de crise)</i>	<b>Zelfbeschadiging voorkomen</b>	<i>(Prévenir l'automutilation)</i>
<b>De therapeutische relatie</b>	<i>(La relation thérapeutique)</i>	<b>Observeren en rapporteren</b>	<i>(Observer et rapporter)</i>
<b>De acute episode</b>	<i>(L'épisode aigu)</i>	<b>De ontwikkelingsstrategie</b>	<i>(La stratégie d'évitement)</i>
<b>De medicatie</b>	<i>(La médication)</i>	<b>Empathisch luisteren</b>	<i>(Écoute empathique)</i>
<b>De bijwerking</b>	<i>(L'effet secondaire)</i>	<b>Gedragsactivatie toepassen</b>	<i>(Appliquer l'activation comportementale)</i>
<b>De zorgcoördinator</b>	<i>(Le coordinateur des soins)</i>	<b>De sociale achteruitgang</b>	<i>(La régression sociale)</i>

## 1. Exercices

### 1. Associez chaque mot à sa définition.

- |                                |  |
|--------------------------------|--|
| a. De psychose                 | 1. ervaring waarbij iemand iets ziet, hoort of voelt dat er niet echt                    |
| b. De hallucinatie             | 2. toestand waarin iemand het contact met de realiteit verliest                          |
| c. De verstandelijke beperking | 3. verandering in gedrag die aangeeft dat de situatie snel kan verslechteren             |
| d. Het crissignaalaal          | 4. met rustige woorden zeggen dat u luistert en dat de persoon veilig is                 |
| e. Iemand geruststellen        | 5. stoornis waardoor iemand informatie langzamer begrijpt en vaak extra hulp nodig heeft |



a-2 b-1 c-5 d-3 e-4

### 2. Observation en unité fermée (Audio disponible dans l'application)

**Remplissez les lacunes:** zelfbeschadiging, wanen, realiteitszin, observatieverslag, interventie, medicatie, behandelplan, veiligheidsplan, schizofrenie, crissignalen

Op de gesloten afdeling van een psychiatrisch ziekenhuis begint de avonddienst. Verpleegkundige Sara leest in het elektronisch dossier dat meneer Van Dijk \_\_\_\_\_ heeft en de laatste weken vaker stemmen hoort. In het \_\_\_\_\_ staat dat zijn \_\_\_\_\_ wisselt: soms kan hij goed vertellen wat er gebeurt, maar soms denkt hij dat de tv speciaal voor hem geheime berichten uitzendt. Sara let extra op \_\_\_\_\_, zoals plotselinge boosheid, \_\_\_\_\_ of weigeren van medicatie.

Tijdens de ronde ziet Sara dat meneer Van Dijk onrustig door de gang loopt. Hij zegt dat de camera's hem volgen en dat iemand hem wil vergiftigen. Sara blijft rustig en spreekt in korte, duidelijke zinnen. Ze gaat niet in discussie over zijn \_\_\_\_\_, maar benoemt wat zij ziet: dat hij bang is en veel spanning voelt. Ze controleert of hij veilig is, biedt een rustige kamer aan en bespreekt het \_\_\_\_\_ dat in zijn \_\_\_\_\_ staat. Daarna belt ze met de arts om de situatie te bespreken en om te beoordelen of extra \_\_\_\_\_ of aanpassing van de \_\_\_\_\_ nodig is.

*Dans l'unité fermée d'un hôpital psychiatrique, le service du soir commence. L'infirmière Sara lit dans le dossier électronique que monsieur Van Dijk souffre de **schizophrénie** et entend davantage de voix ces dernières semaines. Dans le rapport d'observation il est indiqué que son sens de la réalité fluctue : parfois il peut bien raconter ce qui se passe, mais parfois il pense que la télévision diffuse des messages secrets spécialement pour lui. Sara prête une attention particulière aux signaux de crise, comme une colère soudaine, l'automutilation ou le refus de prendre ses médicaments.*

*Lors de la ronde, Sara voit monsieur Van Dijk marcher de manière agitée dans le couloir. Il dit que les caméras le suivent et que quelqu'un veut l'empoisonner. Sara reste calme et s'exprime en phrases courtes et claires. Elle n'entre pas dans une discussion sur ses **délires**, mais décrit ce qu'elle observe : qu'il a peur et ressent beaucoup de tension. Elle vérifie s'il est en sécurité, lui propose une chambre calme et évoque le plan de sécurité qui figure dans son plan de soins. Ensuite, elle appelle le médecin pour faire le point sur la situation et évaluer si une intervention*

supplémentaire ou un ajustement de la médication est nécessaire.

1. Waarom let Sara extra op crisissignalen bij meneer Van Dijk?

---

### 3. Écoutez le fragment audio et indiquez si les affirmations suivantes sont vraies ou fausses.

Vrai Faux

De verpleegkundige zag tekenen van een acute psychose en probeerde de cliënt te kalmeren door rustig te blijven en korte vragen te stellen.



De cliënt dacht dat zijn familie hem wilde vergiftigen en voelde zich tijdens de dienst veilig op het werk.

Het behandelplan wordt niet direct tijdens de avonddienst gewijzigd; er is eerst gerapporteerd aan de zorgcoördinator en aanpassingen staan gepland voor morgen.

### 4. Jeu de rôle : Complète les dialogues



#### a. Avonddienst: cliënt hoort stemmen

**Verpleegkundige Anja:** *Mark, ik zie dat je onrustig bent; kun je vertellen wat er nu gebeurt in je hoofd? (Mark, je vois que tu es agité ; peux-tu me dire ce qui se passe dans ta tête en ce moment ?)*

**Cliënt Mark:** 1. \_\_\_\_\_

**Verpleegkundige Anja:** *Dat klinkt heel naar; je hebt een ernstige psychische aandoening, een psychose, en dan is de realiteitscontrole moeilijk, maar ik geloof je dat het voor jou echt voelt.*

*(Ça a l'air très pénible ; tu as un trouble psychique sévère, une psychose, et le contact avec la réalité est alors difficile. Mais je te crois : pour toi, c'est réel.)*

**Cliënt Mark:** 2. \_\_\_\_\_

**Verpleegkundige Anja:** *Zullen we samen rustig gaan zitten, ademhalingsoefeningen doen en ik noteer in het observatierapport wat je nu ervaart, zodat we je begeleidingsplan kunnen aanpassen?*

*(On va s'asseoir tranquillement ensemble, faire des exercices de respiration, et je vais noter dans le rapport d'observation ce que tu ressens maintenant, afin d'adapter ton plan d'accompagnement.)*

**Cliënt Mark:** 3. \_\_\_\_\_

**Verpleegkundige Anja:** *Ik blijf bij je, en als het nodig is overleg ik met de arts over je antipsychoticum, zodat we de balans tussen effect en bijwerkingen goed in de gaten houden. (Je reste avec toi, et si nécessaire je consulterai le médecin au sujet de ton antipsychotique, pour bien surveiller l'équilibre entre l'effet et les effets indésirables.)*

**Cliënt Mark:** 4. \_\_\_\_\_

#### b. Overdracht: cliënt met verstandelijke beperking

- Verpleegkundige Nachtdienst Tom:** 5. \_\_\_\_\_
- Dagdienstverpleegkundige Sara:** *Oké, dat klinkt als mogelijke crisissignalen; heb je kunnen observeren of er sensorische overprikkeling was, bijvoorbeeld door geluid of licht?  
(D'accord, cela ressemble à des signes de crise possibles ; as-tu pu observer s'il y avait une surstimulation sensorielle, par exemple due au bruit ou à la lumière ?)*
- Verpleegkundige Nachtdienst Tom:** 6. \_\_\_\_\_
- Dagdienstverpleegkundige Sara:** *Goed dat je dat hebt genoteerd, dan kunnen we het begeleidingsplan en het communicatieschema aanpassen, misschien met minder prikkels en meer vaste structuur in haar dagbestedingsprogramma.  
(C'est bien que tu l'aies noté. Nous pourrions adapter le plan d'accompagnement et le schéma de communication, par exemple en réduisant les stimulations et en renforçant une structure quotidienne stable.)*
- Verpleegkundige Nachtdienst Tom:** 7. \_\_\_\_\_
- Dagdienstverpleegkundige Sara:** *Ja, ik zal vanmiddag met de arts en haar ouders overleggen, zodat we haar beter kunnen ondersteunen en ze zich weer veiliger voelt op de groep.  
(Oui, j'en discuterai cet après midi avec le médecin et ses parents, afin que nous puissions mieux la soutenir et qu'elle se sente à nouveau en sécurité dans le groupe.)*

### Exemples de réponses:

**1.** Ik hoor weer stemmen, ze zeggen dat ik niks waard ben, ik denk dat het een soort hallucinatie is maar het voelt zo echt. **2.** Ik ben bang dat ik doordraai en dat ik weer opgenomen moet worden, ik merk dezelfde crisissignalen als bij mijn vorige terugval. **3.** Ja, als jij erbij blijft, lukt het me misschien beter om kalm te blijven en niet in die paranoïde gedachten mee te gaan. **4.** Dank je, zo voel ik me minder alleen en durf ik eerder te zeggen als het weer misgaat. **5.** Sara, bij Laura, die een ernstige verstandelijke beperking en waarschijnlijk Rett-syndroom heeft, heb ik vannacht meer schreeuwen en zelfbeschadiging gezien. **6.** Ja, telkens als de radio aanging werd ze heel gespannen en haar bewegingen werden onrustiger, dus ik heb dat in het observatierapport gezet en haar naar de rustige kamer gebracht. **7.** Misschien is het ook goed om met de arts te overleggen over haar medicatie, zodat we het terugvalrisico beter inschatten en op tijd crisisinterventie kunnen inzetten.

## 5. E-mail

**Onderwerp:** Observaties meneer Van Loon, kamer 12

Beste collega,

Gisteravond meldde de avonddienst dat meneer Van Loon erg onrustig was. Hij zei dat hij stemmen hoorde en dat er camera's in de muur zaten. Mogelijk gaat het om een **psychose** met **hallucinaties** en **wanen**.

Wil jij vandaag extra goed **observeren** hoe hij zich gedraagt (angst, **zelfbeschadiging**, **suïcidaliteit**) en of hij zijn **medicatie** inneemt? Laat mij vóór 16.00 uur weten wat je hebt gezien, zodat we de **risico's** kunnen inschatten en het beleid kunnen **afstemmen**

Met vriendelijke groet,  
Dr. M. Jansen, psychiater



**Rédigez une réponse appropriée:** *Naar aanleiding van uw e-mail wil ik u informeren dat... / Tijdens mijn dienst heb ik geobserveerd dat... / Kunt u mij laten weten of...*

---

---

---